

EN NY HVERDAG

Om selvbestemmelse, utvikling og mestring –
20 år etter HVPU-reformen
Konferanse Oslo 31. mars og 1. april 2011

Tekst: Sølvi Linde

Foto: Camilla Kvalheim

«Senkveld fra Tertnesflaten»

Camilla Kvalheim

Det handler om å leve...

En film fra et bofellesskap i Bergen

Camilla Kvalheim er utdannet lærer med
fordypning i mediepedagogikk. Sammen med
beboerne og personalet i Tertnesflaten bofellesskap
har hun laget film.

Øyvind T. Bratshaug holder filmklapperen som bestemmer når innspillingen starter. I bakgrunnen sjekker Ivar Anfinssen at alt går riktig for seg.

Før vi får se filmen forteller Camilla om møte med beboerne i Tertnesflaten og om alle historiene de fortalte henne, små hverdagslige historier om turer på butikken og om møtet med bussjåføren. Hun sier de viste seg fram gjennom ting de hadde laget eller morsomme påfunn som å lage ansiktsuttrykk eller kle seg ut. Men i en hektisk hverdag ble det lite tid til å ta vare på historiene.

Camilla har jobbet på Tertnesflaten i tre år og ser at disse personene, som i sammenfunnet for øvrig, hadde tatt, eller fått ulike roller. Her var klovnen, sportsmannen, retorikeren og sjenerte. Men særlig en beboer fasinerte henne, en som ikke ville

slippe noen inn på seg, en som satt mye alene i leiligheten sin og så TV. En dag hun skulle ha bursdag og familien på besøk, tok Camilla med seg kamera og filmet henne. Hun redigerte sammen en snutt med slow motion effekt der beboeren fikk framstå som prinsesse. Det ble starten på et vennskap, en relasjon – men og starten på å bruke film som verktøy i miljøarbeid i boligen.

Allerede året etter at hun kom til Tertnesflaten laget Camilla sin første film om beboerne der. Her forsøkte hun å ta vare på hverdagshistoriene og lot en få vise fram sine vasketips, en annen være kokk og en tredje nyhetsreporter. Filmene gav

Øverst: Camilla Kvalheim og Liv Slinde.

Nederst: Hele gjengen som var med under innspillingen av filmen Senkveld fra Tertnesflaten.

mersmak og i september 2010 ble de enig om å lage en ny film for familie og venner med premiere 9. desember.

Det vrimlet av gode forslag, en grøsser med humor og action, biljakt, mord og politietterforskning. De som så filmen skulle le så de falt av stolen og bli så redd at de tisset i buksen. Kamera og lydutstyr lånte de fra Høgskolen i Bergen, og to studenter som var i praksis var mer enn villige til å hjelpe til. Det manglet heller ikke på pågangsmot og selvtillit, men de hadde ingen penger og det satte noen begrensninger. Og til tross for de store forventningene og det lille budsjettet lovet Camilla at alle skulle få det som de ville, nesten.

Det var bare tre måneder til premieren og Camilla visste at rammene måtte være klare for alle for at dette skulle bli noe av. Og så var det å moderere forventningene litt, et forslag om å være Thomas Numme, ble til å lage senkveld fra Tertnesflaten, med sendekort og det hele, der alle kunne være med som gjester i sofaen. Og det var det vesentligste for Camilla, at alle skulle være med. «Det å planlegge en film-innspilling er ganske abstrakt», sier hun,» men det virket som de fleste forsto hva som skulle skje, og alle hadde sett tv og visste at det skulle bli et produkt.» Det ble likevel minimalt med planlegging og innspillinger var ganske kaotiske, og i kaoset fikk beboerne stå fram med nye og ukjente sider.

Mens Camilla hadde vært opptatt med at lyset ble plassert riktig skjedde det en ansvarliggjøring i gruppen, klovnene ble plutselig den som holdt orden, passet døren og hysjet på alle slik at det ble stille

Øyvind Norhagen spiller død.

under opptakene. En ble rekvisitør, fikset og hentet ting, og en annen sto klar med filmklapperen og ventet tålmodig på tegn fra regissøren. «De ble et filmcrew – en gjeng som var klar til å jobbe,» sier Camilla, «De ble en gjeng som imiterte det de hadde sett på film, og jeg måtte bare være med på leken.» Og hun fortsetter: «Det ble ikke lenger så viktig om lyset var satt riktig, eller at kamera måtte gå på automatikk. Det viktigste var å være en del av dette filmcrewet, og få være en ordentlig regissøren. Det var kjempegøy. Når vi lekte slik, kunne vi tøye grensene for hva de kunne prestere, sitt slik, stå slik, se sånn, nei opp, ikke ned. Og kanskje det vanskeligste av alt, å vente, men det gikk så bra. For de var skuespillere»

For Camilla var det erfaringen med å gå helt opp i rollene, og bli så stolt av det de

Scener fra filmen Senkveld fra Tertnesflaten.

Scener fra filmen Senkveld fra Tertnesflaten.

Scene fra filmen Senkveld fra Tertnesflaten.

skapte sammen som ble det viktigste. «Det ble skapt relasjoner du bare kan drømme om» sier hun. Og fine øyeblikk, Når hun startet med å si: kamera går, versegod, og en rettet på henne: Nei, nei Camilla, du må si action!» Og det ble action.

Camilla sier: «Film som unikt verktøy i miljøarbeid. Det er relasjonsskapende og alle trenger å få fred fra seg selv i blant, få fred fra de vante rollene i hverdagen». På Tertnesflaten var beboerne storkonsumenter av medieunderholdning, men fra å være bare passive mottakere har de fått mulighet til å være aktive, være de som bestemmer og tar ansvar. Og de har blitt tatt på alvor slik de ønsket å vise seg fram. . . .

